

Tom III
Mijakaneop Philoby.

[Faint, illegible handwritten scribble]

58. 59
CHRISTO PRINCIPE,
DE
ANTIQUO SCRIBENDI
GENERE

DISPUTATIO PHILOLOGICA.

QUAM
IN ALMA CIS ALBIM
AD D. IV. M. VIIbr.

PRÆSIDE
M. SAMUELE POMARIO,
COLLEGII PHILOSOPHICI ADJUNCTO,
FRATRE SUO GERMANO,

PUBLICO ERUDITORUM EXAMINI
SISTIT

CHRISTOPHORUS POMARIUS

VRATISLAVIENSIS SILESIUS,
AUTOR ET RESPONDENS.

IN AUDITORIO MINORI, HORIS
ANTEMERIDIANIS.

WITTEBERGÆ

Typis MICHAELIS Bende.
A. AB O. R. ∞ 13 CL.

VIRIS

Præmodum Reverendo, Amplissimis, Clarissimis, Experientissimisque ac Excellentissimis

DN. MICHAELI VVENDELERO,
Præcticæ Philosophiæ P. P. nec non
SS. Theol. LICENTIATO,

& Academiae Wittenbergensis hodiè-RECTORI MAGNIFICO,

DN. MICHAELI SENNERTO,
Medic. LICENTIATO ac P. P.

DN. AUGUSTO BUCHNERO,
Poëseos atq; Oratoriæ P. P.

Collegii item sui Præminentis omnisque Academia SENIORI,

DN. ANDREÆ SENNERTO,
Sanctæ, cæterarumq; Orientis Linguarum P. P.

*Præceptoribus, Evergetis ac Promotoribus
suis Optimis atq; Indulgentissimis*

L. M. Q.

Dicit ac sacrum jubet

*summissimè Devotus Cultor ac
Admirator Perpetuus*

CHRISTOPHORUS POMARIUS,

R. Ac A.

PRÆMETIUM.

*N*tenui laborem esse, at non tenuem gloriam, egregie sub oculos ponit Poëtarum Phosphorus Maro, exemplo ab admirandissimo Apum naturali artificio petito, L. IV. G. v. 6. Quod etiam ipsum deprehendet defacili, cuicumque præsens Disputatio Philologa in oculos, sive in vocalas etiam incurrere sategerit. Nempe omnino nihil parvum, nihil contemnendum. Id quemadmodum verissimum obtinet per omnem omnium hominum vitam, ita potissime in Litteris item perinde nobis observandum est. Et iverunt etiam observatum antiquissimi quiq; earundem Statores, sed nec moderni minorem in eâ re collocarunt operam. Ars Grammatica præprimis quàm vilis, quæso, plerisque omnibus, quàm exilis! Sed enim adeant ipsi ad *Quintilianum*, & audiant illum parumper. Ille lib. 1. *Instit. Or. c. 4. extr.* ita sentit: *Quò minus sunt ferendi, qui hanc artem ut tenuem ac jejunam cavillantur: quæ nisi Oratori futuro fideliter fundamenta jecerit, quicquid superstruxeris, corruet, necessaria pueris, jucunda senibus, dulcis secretorum comes, & quæ vet sola omni studiorum genere, plus habeat operis, quam ostentationis.* Videntur ut inculcet dilaudetq; Professionem hanc *Fabius, Vir, judice P. Crinito* in de Historicis ac Oratoribus Latinis, maturo & gravi iudicio? Nec aliam fovet sententiam celeberr. *Vossius*, qui peringenti vehementiâ invehitur in eos, qui tanto pere hæc humanitatis studia insuper habent, existimantes, proprium ac naturalem animæ, partem esse Doctrinarum illas, quibus meliores, vel prudentiores reddamur; vel quia ex nullâ aliâ, hoc præsertim tempestatis (quo non *fama assistendum nec Poëtica*, neq; alij, sed *fami consulendum domesticæ*, mōnente *Fulgentio l. 1. Mythol.* sub initium) minus existimationis ac gloriæ promanet, quàm ex hâc ipsâ Arte. *Quid tandem, exclamat ille Vindex Litterarum, de tam utili ac necessario studio fieret, si sic omnes saperemus, soli, illud imparitiores tractent, peritiores (addiderim & imperitiores) detrectent? Itaq; per me licet puerilia hæc rudimenta dicant, dum in confesso maneat, sine illis virilem sapientiam*

nos consequi non posse: Voss. in de Arte Gram. Praef. ad lectorem. Quicum facit & Lacteus ille eloquentiae Tullianae fluvius Lactantius, qui Divv. Inst. l. 3. c. 25. p. m. 253. ad Philosophiam posse quemquam accedere constantissime pernegat, nisi inante permultos annos Grammaticis quoque non parum operae dederit. Nunc quae universim de totâ hîc edicuntur Grammaticâ, quâ necessitatem, quâ præstantiam; ea quoque; sigillatim de unaquaque; parte effari integrum est.

Constat autem tres vulgò esse Grammaticæ Partes, quarum una est *μεθοδική*, *ισορική* sive *ἐξηγητική* altera, ultima denique *κριτική*. V. Voss. l. 1. Gramm. c. IV. & seqq. p. 12. & 23. Weitzii epistola de Philologiâ, ap. Dilber. Apparatus Philologici l. 2. Sect. 5 p. 136. Jo. Woverius in De Polymath. Tract. c. 8 p. 52. sqq. Conf. id. ib. c. 15. sqq. & Quintilian. l. 1. c. 4. p. m. 25. Et exinde tria item Grammaticorum genera constituit Jos. Scaliger, Diatribâ de Criticâ, ad P. Scriverium. Qui ipse Scaliger etsi eodem in loco auream Criticam nobiliorem non *κριτική* tantum nuncuper asseratque; sed ipsâ *ισορική* etiâ; nihilo tamen minus videtur res esse usque adeò evidens, medium Philologiae gradum cæteris palmam posse ambiguam facere. Quippe cum patentissimus multò ejus campus sit, & non nunquam jure quodam suo immittat falcem in ipsam Criticam; aut certè utraq; sororio quodam quasi vinculo sint ita conglutinatae, ut altera expers alterius separatim existere commodè haut queat. Grave equidem, nec minus verum est pronunciatum Phil. Caroli Professoris Altdorffensis, Praef. Dissertationis de Criticis: *Nisi stabunt Critici, non stabit res Literaria*. Sed & dici adæquè rectè posse haud immeritissimò reor: *Nisi stabit Philologia, pessundabit Critice*. Nam multò plurimum debet Philologiae, & ista huic non exiguum. — — *Alterius sic altera poscit opem res, & conjurat amicè*; Horat. Arte, vers. 410. Sejungi itaque non possunt nec debent temerè. Ac sanè *omnem eruditionem in Critico requiri*, dicebat Sex. Philosophus: cit. Voss l. 1. c. 6. p. 26. Quid de seipso scribat Humanitatis ille princeps solidæ C. Barthius, legatur praef. in Animadv. suas ad Claudian. q. extr. V. & Dilb. l. c. p. m. 170. seqq.

Ego.

Ego verò cum in his ipsis admodum amœnissimis studijs tum voluptates, tum labores itē aliquos aliquoties ceperim antihac alibi, in ipsa etiā Academia nō nullas id genus vigilias vigilare (*Agell. N. A. extr.*) perrexi, & eas horas, quas in ætate alij (ut verba *Cæsaris Scaligeri, de Caus. L. L. præf.* ad Filiū suum, mea faciā) salutandis dominis suis, alij mercaturis, alij aleæ, alij rhonchis, alij hilaritatibus alijs, nē quid prætereā dicamus, collocare soliti sunt, reruli ad sapientiæ nutrices hæc literulas, in quarum sinu Philosophiæ robur olim creverit. Illud etiam atq; etiam diligenter mecum exputans, *Nil aut excellentius Sapientiæ studijs, aut efficacius literis esse ad animorum culturam. Quicquid in animis nostris incultum ac asperum est, molitur ac levigatur literis: in Disciplinis ac artibus quoq; quodcunq; horret ac squalet, hinc formam ac lucem, ac cultum decentem mutuatur. Ut quàm terruerat antè majestas illarum tristis ac solitaria; tam superinducta mox literarum comitas ac elegantia invitet ac trahat; uti perquàm graviter censet ac monet, Humanitatisq; studiosis omnibus ad hunc desiderij affectum pectoribus cumprimis inoculandum autor est ὁ πάλυ BUCHNERUS, Præceptor noster summè ac semper colendus, in aureo illo super Prudentij de Christo Nato Hymnum Commentar. In eandem rem videndi prætereā Romani maximus auctor Tullius eloquij [Lucan. l. 7. v. 62. & 63.] Oratione pro Præceptore suo; Plin. l. 8. Ep. 19. p. Quid quod dum succisivis ista temporibus nocturnisq; (ut ait *M. Varro*) musinamur, pluribus horis vivimus? Profectò enim vita vigilia est; sapienter *Plin. Major præf. H. N.* ad D. Vespas. m. Excucienti a. mihi, ac contemplanti intimius, quàm pulcerrima sit Philologi cura, quàm curat circa Vocabula etiam, juvit impræsentiarum eandem seligere, & Principe Christo (*Prudent. Cathem. Hymno X. q. f.*) de Antiquiori scriptione juxtà ac Dictione (nam scribendi ratio conjuncta cum loquendi est, *Quintil. l. 1. Inst. c. 4. p.*) non nihil tradere, ac in lucem protrahere. Nihil enim morabor hîc nimio perè fastidiosos elegantiorum literarum allatratores, qui de talismodi lucubrationibus honorificè adeò haut sentiunt, qui ipsimet hoc sudoris ac exercitii ab se spernunt, quibusq; hæc cæteraq; Humanitatis studia sunt apina, tricag; & si quid vilius istis; *Martial. l. 14.**

Epigr. 1. v. 8. *Sunt, tui queritur ipse Weitzius in Epist. de Crit. ap. Dilh. l. 1. p. m. 238. qui incitant & inducunt hoc studium, ut inutile; sunt etiam, qui contemptui habent, ut leve. Unde ipsius Critices studium ajunt esse levissimum humanae sapientiae choragium.*

Carpent fortasseam aliqui opellam meam & eò, quod Obsoleta captem vocabulorum, & hinc Antiquarij me insignient appellatione, & ea docere ingrediar, quae non nisi cum matre Evandri locuturis profint; quod Favorinus Philosophus adolescenti veterum verborum cupidissimo, & plerasq; voces nimis priscas & ignotissimas expromenti objicit, ap. Agell. l. 1. N. A. c. 10.

Antiquarius es mihi dicis, Carole, certè;

Sed pejus multò est esse neotericum;

Canit optimus sui seculi Poëta Janus Pannonius in Epigr. p. 57. Antiquitatem quoq; universam nòrit Philologus, omnes eruditi inculcant atq; expostulant, nec non & rerum, & literarum antiquarum cognitionem calleat. v. CL. Dilh. l. 1. Oratione Auspicali sive Dissertatione de Philologiâ. Adde quod *Verba & à vetustate repetita non solum magnos assertores habent, sed etiam afferunt orationi majestatem aliquam, non sine delectatione: nam & auctoritatem antiquitatis habent, & quia intermissa sunt, gratiam novitati similem parant: scribit Quintil. l. 1. c. 10. Quam ob causam nec ipse Cicero talibus omninò abstinuit. Sed modus servetur, & in quo scripti genere, quibusq; in rebus versetur, diligenter recogitemus. Nam si in antiquissimorum seculorum rebus versetur oratio, majorumq; ceremonias ac ritus recenseamus, decorè etiam à *ἄρχαίων* licet: ut ipsa Oratio quoq; quandam vetustatis imaginem pra se ferat; docente ipso Incomparabili nostro BUCHNERO, *Tractatus inediti de Ratione Eloquendi lib. 1. c. 2. membr. 2. Commutationis modò 4. Deberi autem hæc, non posse tantùm intelligi de descriptione etiam, non de antiquo dicendi genere solùm, Fabius luculenter docet, quando illud Virgilianum olli admirabilem facere orationem, & adspargere illam, quæ etiam in picturis gratissima, vetustatis inimitabilem arti auctoritatem, asserit l. 8. c. 3. p. m. 431. Quod I. Scaligeri super his sit judicium, legere est Præf. Castigat. in Festum. Nunc cum sole meridiano pareat clarius, non esse rem de nihilo, aut redundantis operæ, circà has res versari,**

ulc-

ulteriori hinc Præfatione super sedere, & ad rem ipsam accedere propius sedet. Volenti igitur mihi est hæc vice in hoc quicquid est exercitij, eam Antiquitatem tradere, quam elementorum inter se commutatio peperit, aut ortam ex alijs eorundem accidentibus. **DEUS O. M.** Linguarum sator ac stator unicus, cœpta ac conatus nostros fortunatim, feliciter ac benè vortat, profligetq; ac prospere in æterni nominis sui gloriam, suorumq; clementum!

§. 1.

Ergo igitur *jacta semel hæc alea*, Menander ap. Athenæ l. 13. p. m. 415. ab Elementis simplicibus ordimur merito, cum neminem Eruditorum fallat, quantas in iis offendere sit antiquitatum spiritus verius ac salebras, quam delicias jucundas. Propter istorum siquidem sive superforaneam additionem, sive detractionem, sive tandem deniq; commutationem, infinita est orta Scripturæ veterum varietas. Hinc *Et antiqui idonei Lingvæ Latine Auctores multa vocabula usurparunt ab usu consuetudine sermonis nostri penitus remota; multa longè aliter protulerunt, quam à nobis hodiè vulgò efferuntur*; ait rectè *Auf. Popma l. x. de Usu A. L. c. 1.* Scilicet

Multa renascentur, quæ jam cecidere, cadentq;

Quæ nunc sunt in honore vocabula, si volet usus,

Quem penes arbitrium est, & jus, & norma loquendi;

Horat. Arte, vers. 70. sqq. Et tertium seculum non videt eum hominem, quem vidit primum; Varro l. IV. de L. L. pr. Sed tamen interiora velut sacri hujus adeuntibus apparebit multarum rerum subtilitas, quæ non modò acuerè ingeniâ puerilia, sed exercere altissimam quodq; eruditio-nem ac scientiam possit; censente Fabio l. 1. Inst. c. 5. p. m. 26. Præprimis quidem, cum non omnes universas, easq; vulgarias, quas literæ cum literis habent, cognationes, & in quas in verborum Compositionibus transeunt, quæq; in orthographiâ præcipiuntur pueris, allaturi simus, sed abstrusas maximè & nobiliores.

§. 2. Elementorum autem vocabulo nuncupamus literas, ad similitudinem mundi elementorum. Sicut enim illa, (ut egregiè loquitur Priscian. l. c. 2. p.) coeuntia omne corpus perficiunt: Sic etiam hæc conjunctæ literalem vocem, quasi corpus aliquod

com-

componunt, vel magis verè corpus. Concisius paulò hæc efferens
Voss. l. 1. Gram. c. 8. p. 32. Et corpora mixta, inquit, ex elementis, ita vo-
cis ex literis componuntur. Nempe Elementa sunt corpora: Literæ
etiam. Sunt simplicia; & hæc. *Sicuti enim ex Elementis constant*
mista naturalia, sic ex literis dictiones: Unde elementorum nomen sortita
merito sunt; illustris Scaliger l. 1. de Caus. L. L. c. 4. p. 8. Accinit Lu-
cretius, lib. 2. qs. extr. Cujus tamen versus ap. *Voss. l. 1. A. G. c. 8. p. 32.*
aliter leguntur, ac ap. *Lambin. p. m. 266.* At elementum à litera
discriminat *Dionys. Halic.* qui haud obsecrè indigitat, elementum
esse ipsam potestatem alicujus literæ, ac formam quasi internam,
Literam verò figuram tantùm nudam. Ejus verba laudat lau-
datus modò *Voss. l. 1. Γράμματᾶ μὴ λέγεται, ἢ γράμματις τῆς*
σημαίνεται. Σοιχεῖα δὲ, ὅτι πᾶσα Φωνὴ τῶ γενεῶν ἐκτίσται
λαμβάνει πρῶτον, καὶ τῶ ἡγούσῃ, εἰς ταῦτα ποιεῖται τελευ-
τάια. Et hoc ipsum est, quod *Priscian. habet l. 1. c. 2. p. 3.* Hoc
ergò interest inter elementa & literas, quod elementa propriè dicuntur
ipsæ pronunciationes, notæ autem earum literæ. *Abusiva tamen & elemen-*
ta pro literis, & literæ pro elementis vocantur.

§. 3. Iam verò Elementa, rudes quæ pueros docent magistri,
Vocalia quædam numerant, consona quædam;

Terentiani ut verbis utar, citatis *Vossio l. 1. Gram. c. 9. p. 35.* Hinc
eximia Philologis controversia, quænam, & quot sint vocalium,
quor item consona. Immodò hoc etiam Grammatici certant, & ad-
huc subjudice lis est, *Hor. Art. vers. 78.* qui scilicet in universum sit
numerus omnium atq; singularum Literarum, & quantus is esse
debeat. *Magnæ præterea operæ consonantes à vocalibus discernere,*
ipsasq; eas in semivocalium numerum, mutarumq; partiri; fatetur ipse
Quintil. l. 1. c. 5. p. m. 26. Nec minus invenio litigium, quo locan-
dæ ordine veniant literæ.

§. 4. Atq; ut ἔστ' ἐγὼ πρῶτον ἐγὼ faciam, principiò agendum no-
bis de Numero ac ordine. *Apud antiquissimos Græcorum non plus*
quàm sedecim erant literæ, quibus ab illis acceptis, Latini, t. Prisciano
l. 1. c. 3. de Accidd. Literæ p. 6. f. antiquitatem servaverunt perpe-
tuam. Earum verò hæc notulæ subsequæ: A, B, Γ, Δ, E, I, K, Λ, M, N, O,
Π, Ρ, Σ, Τ, Υ. Palamedem autem duas adjecisse bello Trojano fe-
runt:

runt: ϕ, ζ. Duarum Autor audit Simonides, H, Ω. Et ejusd. invento Z & ψ. appositas, ajunt. V. Scal. 1. de C. L. L. c. 6. Et hæc quidem Græciæ sunt literæ. Latinas Scaliger l. c. haut magnoperè ait ab his abhorrere, hisce notis: A, B, C, D, E, F, G, I, L, M, N, O, P, Q, R, S, T, V, X, Y, Z. Hic Scaliger XXI. enumerat. Vossius autem unde viginti esse literas Latinis colligit l. 1. c. 26. Latini, ait, præter XVI. illas Græcorum, tres habebant alias. Eæ sunt F, Jod, & Vau. Et non octodecim, quas Capella, l. 3. de Mutis, ponit, sed has novemdecim: A, B, C, D, E, F, G, I, J, sive Jod, L, M, N, O, P, R, S, T, V, sive Va aut Vau. Ex his tamen postremam Græcis annumerandam censet literis, ut in universum sint Literarum XIX. Sed ut omnes, quæ usui traditæ sunt recipiamus, sunt XXIII; attestante Mar. Victorino, c. de literis, & monente Prisciano l. 2. c. 2. p. 3.

Nihil nunc eas referre aut repetere hinc attinet, quippe cum nè pueris quidem sint ignotæ, nisi qui nondum are lavantur; Juvenal. Sat. 2. vers. 152.

§. 5. Nunc ad ordinem earundem recto nos conferamus gressu, ordo noster exigit. Ordinem hunc discendi Elementa subtiliter de more suo explicat I. C. Scaliger l. c. c. 38. Nobis, siquidem ille rem enarrat fusiùs, placet insistere vestigiis Magni Vossii, qui l. 1. operis sæpius laudati, nec tamen unquam ulli satis laudandi, c. 33. ita docet: *Quod si ordinem naturæ in literis servare animus foret: primum jure dederim quinque vocalibus, A, E, I, O, V. Post Vocales nomen ipsum indicio est sequi debere semivocales: sed illas, quæ scriptioni planè necessariae: quales item quinque L, M, N, R, S. Inde mutæ sequantur non omnes, verùm sex illæ, quibus itidem carere non possumus, B, C, D, G, P, T. Tum consequantur literæ non necessariae, primum Vocalis Y, hinc consonæ sed simplices K & Q: tum duplices X & Z. Ultimum locum obtinet H: ut quæ nec litera sit, nec literarum compendium, sed spiritus dantaxat.*

§. 6. Ex his igitur allatis statuere haud accidit subdifficile ampliùs, nominare numerum cum Vocalium, tum consonantium. Nempe secundum ordinem à Vossio nostro præscriptum, priores quinque, & princeps literarum non necessariarum, Vocalium, cæteræ omnes Consonantium veniunt nomine. Nos nunc de singulis singulatim singulare quid ordine afferemus.

B

§-7.

§. 7 Agmen totum jure ac merito A ducit, prima in omnibus,
opinor, linguis litera. Cur enim non ea princeps quæ Natura ducta
principium voci? Infantes vide: per hanc vagiunt; Pueros; per hanc
babant, lallant, tarant. Viros, foeminas: præcipuos affectus efferunt per
istam. Gaudent? ha, ha, audies. Dolent? ah, ah, ingeminabunt: ele-
ganter Lips. in de Rectâ Pron. L. L. c. 6. p. m. 25. Est A prima, notissi-
maq; infantis vox, cum qua vitæ, hujus spiritum primum hausimus, ait
etiam Scal. de Caus. L. L. c. 38. Hic illud occurrit sub initium di-
scutiendum, Antiquiores hanc Vocalem A mutasse i. in E. Cùm
tamen nos priorem ut plurimum scripturam & hodieq; retinea-
mus, aut retinere certè nonnunquam debeamus. Ut exempli cau-
sâ (1) in compositis; *Præpero, Recipero, Equipero*. Sic *depeccisci* no-
luerat, apud Agell. l. 20. c. 1. p. m. 527. Quo loqui modo nec ipse
Cic. detrectavit, pro *S. Rosc. m.* Ipse tria prædia sibi *depectus* est; Nam
ita in *Libb. Verr.* hunc Locum existare t. est *Popma l. 1. de Usu A. L. c. 1.*
(2) In simplicibus *Edor*, pro *ador*. *Ador farris* genus *edor* quondam
apvellatum, ab *edendo*, vel quod *aduratur*, ut fiat *tostrum*; ait *Festus l. 1.*
Jos. tamen *Scaligero* non arridet hoc originis, sed *Adur* dixisse vete-
res dicit, *Castigg. in Festum p. 6.* ἐτυμολογία deductâ à Græco ἀθύρ,
nullâ literâ immutatâ præter θ. in d. ut Θεός, Deus. Quod autem
Ausonius dixit, *Idyl. 14. s. Technop. Tit. de Cibis*: Mox *ador* atq; *adoris*, de
polline pultificum far; *ador* tamen dictum pro *adus*: ut corpor dice-
bant in Neutro, *Consule Scal. l. c. p. 7.* Qui & hunc scribendi mo-
dum insignibus plurimisq; illustrat exemplis in *lib. 1. Varr. de R. R.*
Conject p. m. 193. *Dicem* pro *dicam*; ap. eund. in *Festum*, p. 57. *Di-*
sem quoq; & *faciem*, pro *dicam* & *faciam* scripsit *Cato Censorius*, t.
Fabio, l. 1. c. 12. nisi forte ista aliquo mendo laborat *Lectio*. Quod
infra monebitur. 2. A & I inter se loca commutarunt. Exempla
dant vocum plurimæ: ut sunt *inficetus* (quanquam *inficetus* adæq;
ac *infacetus* usus etiamnum obtineat;) *Fontinalia*, pro *Fontanalia*,
ap. *Varr. l. V. de L. L.* qf. sub initium. *Subigitare*, *Ter. Heaut. 3. 3. 6.*
Nam etsi eo in loco moderna exempla admodum omnia subagi-
tare habeant, scripturam tamen alteram defensitat *Popma l. 1.* Et
G. Fabric. qui antiquè hoc dictum vult. Nec malè. *V. Martin. Hay-*
neciam in suo *Terentio. Festus: Negibundum pro negante dixerunt.*

Ubi

Ubi ita Scaliger: Negibundus pro negabundus: ut artire pro artate,
impetrare pro impetrare, p. 109. Et id. ib. Editr pro edam dicebant;
p. 135. Beneficere & maleficere, Pandectæ Florentini, t. Aus. Popm.
l. l. Conf. Bongars. Notis in Justin. lib. 37. 3. A quoque in O migravit.
Lex Papiria: Quicumq; Prætor post hoc factus erit. pro posthac. 4. A
interdum in Vabit, si credendum Festo, qui l. 17. ita: Refutare, inquit,
redarguere; compositum a fando versâ A literâ in V. Sed vehementer
peccare videtur Grammaticus, qui cum suprâ futare esse arguere
dicat, ipse sibi nunc jam non satis benè constet, & refutet sese h. l.
mirificè. Adhæc accedit, quod à furo vase deducat Scaliger. Quî
videri potest ad illud Festi Refutare. Nec non & in Conjectaneis
p. m. 52. super istum Varronis L. 4. de L. L. p. 30. locum: Vas aqua-
rium vocant futam, quo in triclinio allatam aquam infundebant. Esse
tamen A & U quoq; inter se mutata, docet etiam Popma, qui l. c.
Pedule profert, pro quo aliàs pedale dicimus. Quod ipsum confir-
mat antiquum illud, siue Plautinum sit, siue aliud cuiuspiam, Cul;
quod pro quale scripsere prisca. Quod quomodo fieri potuerit, in-
feriùs paulò docebimus. Cæterum istud Cul expressis existit ali-
quando literis ap. Plaut. Amph. 1. 3. 39. & 40. Pro quo recentiores
Taubmannus, Lambinus, Doufa, Pareus, alii usitatum quale vel
qualis legunt. Ab alterâ tamen lectione stat Doctissimus, & (Barth.
Comm. ad Claud. p. 423.) ὁ ἐν βαυρατοῖς Job. Meursius, Mel illud
Musarum, & delicia meræ; uti ipsum nuncupat Melch. Haimins-
feldus Goldastus, ap. Taubm. Com. in Cul. p. 255. Eriisdem etiam ver-
bis citatur Comicus utilissimo Grammaticorum Marcello Nonio,
c. 3. p. m. 198. Cul est, qui donum dedit? & enodat qualis est. Ex eo
postea Taubm. Comm. ad Pl. l. c. p. 48. & Becman. Orig. LL. p. 690 in
Quales; Cul, inquit, veteres dicebant pro Quale, καὶ ἀποκα-
τωῶ: ita simul, facul, procul pro simile. Quæ postea adverbialiter
sumi cœperunt. Cæterum quod Nonius dicit in Cul Neutrum pro
Masculino positum, quod contendit etiam Taubm. rem exemplis
declarans geminis, & Vet. producens Codicem, existimo quidem
id falsum non esse; Quod tamen dicit Joach Camerar. annot. in
Plauti Amphitr. sed nec video tamen sufficientes hîc rationes,
quas propter ab eâ, in qua Gruterus cum Acidalio fuere, receda-

mut sententiâ, qui hæc talia omnia nata ex similitudine literarum I & E, obtritâmq; tantum S. rectè dicunt. Cujusmodi exemplorum abundè est apud Poëtas priores. V. *Parcus Mantissâ Lucret.* Et *Erythreus* etiam Tract. de Poëmatis stili generibus, s. *de Licent. Carm. Virg. c. 7. p. 43.* producit item versûs aliquot, quibus per Ecthlipsin S. cum suâ vocali excludi viri docti autumant. De illo Virgil. XII. *Æn.* versu vide judicia quædam ap. *Voss. l. c. c. 19. p. 78.* De reliquo ad primum commutationis modum existimo pertinere etiam verbum *Escendere*, quod cum primis apud Senecam passim legimus. Conjecturam meam confirmat *Cornelius Fronto* Grammaticus, qui dicit, *Escendere idem valere quod ascendere.* Quod vocis etiam *Janus Gruterus* l. 2. *Susp. c. 14.* *Juvenali* Sat. 6. vers. 621. restituit, utut *Farnab.* aliter eum explicet. V. etiam *Muret. l. 14. V. Lect. 3. p. 365.* qui ibi *escendere veteri linguâ Et ascendere idem esse*, etiam docet, & a libi se docuisse dicit. Conf. *Janus Gebhardus* *Crepund. l. 3. c. 23. p. m. 165.*

S. 8. Enunc sequitur ordine. Quod mutatur (1.) in I. sic *lucisco* dicit *Plautus* pro *lucesco*. V. *Amph. 1. 3. 35. & 45.* Et videntur huc & illa fortean facere, quæ haber id. *Casin. 4. 2. 7. Cistell. 2. 15.* Et *Sticho 2. 3. 41.* *Putisco* præter *Cic. l. 4. de Finib.* recens usurpavit & *Lipsius* *Dedic. Sat. Menippeæ.* Tullii locus iste est: Animam sui datam pro sale, nè *putisceret.* Ad quem dubio procul allusit *Belgarum Decus*, cujus hæc verba: *Levi tantum sale inspersa (Satyra sc.)* Eoq; adeò non bono: ut verear nè priusquam in manus tuas venerit, *putiscat.* *Milli* etiam promille ex *Lucil. l. 9.* producit laudatus nobis sæpius *Ausonius.* Ni pro nè ap. *virg. III. Æn. 686.* *Plaut. Men. 1. 2. 1.* *Lucret. l. 2. v. 738. & 892.* *Quatinus* ap. *Festum.* (2) *Cognitionem* habet cum O. *Prician. l. 1. p. 19. m.* Antiquiquoq; *amplocti* pro *amplecti* dicebant. Et *animadvorti* pro *animadverti.* *Plautus Trin. 5. 2. 31.* *Vortere* DEOS volo rectè consilia vestra. Id. *vorti*, *Rud. 3. 6. 48.* *Approbo* cum *Vossio* l. 1. de *Arte c. 12.* & istam *Lectioem* ap. *Plautum* *Asin. 4. 1. extr.* *Causam votitam*, cum *votare* quoq; pro *vetare* dixerint, t. *Cornuto.* Pluria hujus generis videnda apud *Popm. l. c.* Huc referenda ad verba quædam; *Commodò*, *arcanò*; *viretaternò*, apud *Plin. H. N. At-*

N. Atq; eâpse de causâ, quod in vett. Mss. semper legitur, Ptolomæus, rectum arbitratur Eruditi ss. Bongars. in Lib. 26. Justin. Quomodo porri E in Ei. mutetur docet *Lips.* Notis ad c. iix. de Pron. L. L. p. m. 37. Conf. Scalig. Castig. in Catul. p. 46. & 145. Deniq; 4. Apud Antiquissimos, docente iterum Præsciano l. l. quotiescunq; n d sequuntur in his verbis, quæ à tertiâ Conj. nascuntur loco e uscriptum invenimus, ut faciundum &c. Auger pro augur, & augeratus ap. eund.

§. 9. Litera I longa sistit porrò nos, & suam sibi poscit commutationem. In fronte autem venit mihi in mentem pulcerrimæ dictionis *anquirere*, quam antiquam ac absoletam esse ita scriptâ omninò existimo. Ac licet *Festus* illam à præpos. am, mihi derivare videatur, dum dicit, Anquirere esse circum quirere; Quod etiam videtur approbum *Perotto l. i. Cornu cop. Col. 830.* Audiendi tamen & alij sunt, & cum primis usum ac auctoritatem meliorem hîc attendendum est. Multis quidem vox usurpata autoribus, sed non uno semper ac eodem significatu. Ergo differentiam istam, quam inter anq. & inquirere habet *A. Popma, l. i. Diff. p. m. 24.* sq. tanti momenti esse non duxerim, cum constanter habeam, ea non differre nisi scriptione. Hinc quod in nunc-Edit. ap. *Agell. l. i. c. 3. p. 6. p.* satis *anquisitè* legitur, probat *H. Steph. Specim. Emend. ad Agel. p. m. 138. & ἀεικίως* dici pronunciat. Cætera ex pendemus alibi. I quoq; cum E copulavit, Hinc amecæ, & ameci, pro amicæ, & amici, docente *Festo* sub vocab. Amicitia. Nec mirum, cum amicus compositum sit, q. d. amæquus, vel ut ipsi scribebant amecus. v. Scal in h. l. Sed daidela Menerva tamen dixit *Ennius l. i. Annal. Quæ item* antiqui dixerunt. t. *Festo.* Herè etiam pro heri, occurrit passim. *Martial. l. i. Epigr. 44. 2.* Et positum est nobis nil *berè*, præter aprum. *Id. iv. 7. 1.* Cur *berè* quod dederas, hodie puer Hyle negâsti? *Varro l. i. de R. R. c. i. rusticos ait veam & vellam* dicere, ubi alij viam & villam. *Donatus* quoq; in *Phorm, l. i. cit. Voss. l. i. c. 12. p. 56.* propter cognationem E & I literarum, non dubitaverunt antiqui *mane & mani* dicere, & *vespere & vesperi.* Quam scribendi rationem suâ ætate usitatissimam fuisse testatur & *Fabius l. i. Inst. c. 12. p. m. 56. m.* Ubi tamen tenendum

dum, locum eum non vacare sphalmate, cum perperam excusum
 sit dicem & faciem, vel etiam dicem & facem: nam Decam & Fa-
 ceam (idem est quod dicam & faciam) emendat *Leonh. Malaspina*
 in l. 4. Ep. 3. Cic. ad Att. p. m. 87. *V. I. Lips.* in *Tract. de Veterum*
Latin. Scriptur. Quintil. lib. c. c. 5. extr. Porro endo (h. e. in), pro indu,
 em pro im. *Im ponebant pro eum*, Festus. Neq; endo & indu sua carent
 autoritate. Eam diligentius paulo hinc iustrabimus, cum tam e-
 gregia ex istis etia sint vocabula. *Q. Ennius in Annali VII. cit. A-*
gel. N. A. l. XII. c. 4. Consilio, indu foro lato sanctoq; Senatu. Et idem
Ennius in septimo decimo ap. Macrob. l. 6. Sat. c. 2. p. 462. Indu
mari magnos fluctus extollere. Lucil. l. 30. ap. Non. c. 4. p. m. 275.
Multis indu locis sermonibus concelebrarunt. *Lucret. l. 2. q. extr. --- Quis*
habere profundi Indu mari validas potis est moderanter habenas. Ubi
 consule *Lambin. Com. p. 277.* Endo mari, id. *Lucret. l. 6. m. Endogredi,*
l. 1. v. 81. Indugredi, l. 4. Endopedita, pro impedita, id. libb. 1. & 6. Indupe-
ratores l. 4. v. 964. Induperatores ap. Juven. quoq; sat. iv. v. 29. legere est.
Induperare, Horatius habet. I. Scaliger in Hymni Orphæis, p. 163 endo-
tuens. 143. endo procinctu. (Festo: endoprocinctu, in procinctu procinctos
quasi praecinctos atq; expeditos.) p. 1. 67. Inducolis pro incolis. p. 121.
Indugenam, pro ingenitum i. e. non genitum. Quemadm. Ca-
tullus Dianam vocat unigenam, carmine 65. de Nuptijs Pelei. Ad
eius instar verbigena, factum est ap. Prudent. Cathem. Hym. 3. v. 2.
Sed hæc ἰδὴ πρὸς ἑσπερον addidi. Scal. porro p. 131. Induferum, pro in-
ferorum. Indufera atria Ditis, p. 141. Inducalo pro incalo, i. invoc.
V. & Anton. Augustinus Archiepiscopus quorundam Terraconensis
Lib. de L. L. & S C C tis p. 17. ubi ista verba; uti Patri endo filio est,
vindicat. En prætereà & endeicito ex XII. producit Fulv. Ursinus
Notis ad Legg. & S S C ta, p. 22. & p. 24. hæc legere est verba: Accras
sepoleveis aut longas Koronas nci endoponito.

§. 10 Et in O quoq; Vocalis I. mutabatur. Olli pro illi præter
 vetustiores illos Ennium, Plautum, Lucretium, alios, Virgilius
 quoq; antiquitatis multo amantissimus non semel usurpavit. Olli
 subridens, lib. 1. *Æn. 279. Olli ceruleus supra caput adstitit imber,* V.
Æn. 10. v. l. 4. v. 105. l. 5. 191. & l. vi. Æ. 730. Val. Flaccus III. Argon.
vers. 386. -- pater olli janna leti Et l. V. vers. 126. --- est olli genitor
deus

deus ----- Legatur etiam Varro l. vi de L. L. p. m. 73. & Scalig. Con-
ject. in h. l. Festus item in dictione Quirites. Id. Festus ait; ollie,
illic: ut olli, illi. Pro porro OE scripserunt loco I. Lex Regia xiv. ex
Edit. I. Lipsij; *Ast oloe plorasine*. Ubi oloe est olli, vel illi. Nam E
post in O, ut Apello & Apollo. Deinde non geminabant literas.
postremo, No minativi Masculini plurales, qui postea in I, antea in
æ desinebant; ait Scal. ad ista verba Festi lib. 1. *Ab oloes dicebant,*
pro ab illis. v. & eund. Scal. Cast. in Festum p. 135. 144. I etiam, quo
nihil quidem frequentius aut notius, in V mutatur. Quis enim
non lectione usurpavit Op tumus, Maximus, meritissimò? Quis
non existimo, dissupo, & sexcenta alia? Fuo pro fio, Popma l. l. v.
& Quintil. l. l. c. 12.

§. II Ad O etiam adeundum mihi est, & quid in eo proprium,
quid commune, quæ cum eo cognatio dispiciendum; Fab. l. l. c. 5. Hic au-
tem veteres dixerunt benus pro bonos, sicut rursus bonè pro be-
nè; v. *Voss*. l. l. c. 12. & *Pare. Indice Lucretiano*. Apello dicebant
pro Apollo, hemonem pro hominem: v. Scal. Conject. in l. l. Varr.
de R. R. p. m. 201. Festus: Heluela, holera minuta. Id. Helus & he-
lusa antiqui dicebant, quod nunc holus & holera. Hemonia huma-
na, t. eod. & hemonem hominem dicebant. Quod & Priscian.
adstruit, dum l. 6. p. 167. vetustissimos etiam homo homonis decli-
nasse, dicit; cui confirmando adducit versum Ennij: *Vulturis in fil-*
vis miserum mandebat homonem. Memordi præterea, non momor-
di, dixisse antiquiores, peposci item, cecurri, prolixè docet Agel. &
exemplis rem clarat per multis, l. 7. N. A. c. 9. perpetuò. Et hinc ap-
probaverim illud *Ovidij Temperius*, *Metam.* 4. 6. 8. præsertim cum &
Bersman ad M. S. S. ipse provocet, & priores item nostri tempus tem-
peris flexerint, sicut pignus pignoris, aliaq; Conf. cum primis *Popma*
l. c. deinceps suppetunt exempla, in quibus O & I alternant. Ter.
Adel. 2. 3. 1. Abs quivis homine, cum est opus, beneficium accipere
gaudeas. Quicum, Cic. Or. pro P. Quinctio, & in De constituendo
Accusatore, ac alibi. Huc *Popma* retorquet die noni, quarti, cra-
stini. Ego autem perinde de iis sentio. ac de die quinte, & die quinti
Agell. l. 10. Noct. c. 24. Die quinti, ait ille, pro adverbio copulatè di-
ctum est. Overtit etiam in V. *Lucr.* l. l. v. 19. Frondiferasq; domos a-
vium

vi um. Et in eod. Frundiferas silvas dixit. V. Lamb. Com. p. 7. Sic & Attius, Residi sumno deditos dixit, pro somno, emendante Scal. in Fe. st. p. 168. V. Prisc. l. c. 3. p. 21. ubi huminem pro hominem, fontes pro fontes, & alia videre est. Quæ tamen à junioribus repudiata esse, ille jam tunc scribit, quasi rusticano more dicta. Hic in super notatu haud indignum videtur, O non rarer ad U adjectum esse, & post U interfertum. Cujus quidem Scripturæ tunc alia sunt exempla, tunc hæc; Jous, joulta, joudicare; pro jus. It. Souo, Louci. In quibusdam utramque diphthongum conjunxerunt; Soueis, joudicei. V. Lips. Tract. c. & de Pronunc. L. L. c. 10 p. 42. De joure autem & joustitiâ autor ipse *Victorinus* l. 1. At verò cum ista tractatio ad diphthongorum potius contemplationem referatur ab aliis, *manum de hac tabula*; Cic. VII. F. Ep. 25.

§. 12. Mihi superat Latinorum vocalium quinta & ultima. Commutatio ei præcipua potissimaq; , si benè memini, accidit gemina. Principiò in o mutatur quàm creberrimè; cujus rei exempla in numero prostant numero. In primo Casu Heros & Servos, in Accusandi, virom; ovom item scripsere ac volt, cæteraque ea quæ nobis nunc formantur U duplicato. Sic folmen, fonos, piacolom, & olorom, pro ulorum; quibus de & Popma videndus. Ter. Ad. 1. 2. 12. Hòc adveniendi, pro huc. Et nobis huc illuc, pro hoc illoc dici; docet etiam Prisc. l. 1. c. 3. Qui allegat Virgil. lib. 8. Æn. vers 479. Hoc tunc ignipotens celo descendit ab alto. Sic Hòc accedit, Lucr. l. 1. v. 565. & l. 3. 460. V. Pareum Lex. Lucr. Ac de eopse scribendi modo scribit etiam *Fabius* l. 1. c. 5. *Quid O atq; U permutat invicem? ne Hecoba & Notrix, Culchida & Pulyxena scriberentur. Ac nè in Græcis id tantum notetur, dederont ac probaveront.* Antiquæ Inscriptiones habent *Fueront, Vixeront*; i. abierunt s. mortui sunt. V. Fesliu. Taubm. in Culic. p. 292. Pareum Lex. Lucr. in voce Abire. Ppublicum pro publ. colpam, Hercolem, polchrum, à Romanorum vetutissimis usurpata esse testatur item Prisc. l. 1. c. 3. p. 21. m. Sed & interdum æ ponebant loco U. Antea enim per æ extulerunt, quæ nunc jam per U, ut in pœnire punire. Commœtat, Cato de R. R. V. Popm. l. de Usu, c. 2. Mœnitum Agell. l. 20. c. 1. De mœris magnis, & cœrare, V. Lips. A. L. 1. 5. c. 3. Oesus, cœrati, cœsus, ap. eund. l. c. c. 2. f. Mœnera, ap. Lucret. l. 1. v. 29. v. 32. Ubi Lamb. Com. p. 11. mœtuus etiam & cæranotat.

Fulv.

Fulv. it. Ursinus No. ad SSC ta p. 37. procerâset. Oetier apud Festum in voce Publica pondera. Exesor mœrorum ap. Lucret. l. 4. & 6. V. Lamb. Comm. ad h. l. p. 445. & 839. Scalig. in Festum p. 19. & 149. Becman. Orig. L. L. p. 524. Conf. Jul. Scalig. l. 1. de Caus. c. 21. extr.

§. 13. Sed de his satis dictum est. Nunc ad alia venio, quæ vocales excipiunt. Antè tamen, quàm ad consonas cursum vertam, operæ, opinor, fuerit pretium, & ipsa instituti nostri ratio, nos commonefacit insimul, ut per paucis agamus, post tractationem Vocalium, de *Bivocalibus*, quas ita indiget *Lipsius de Pron. LL. c. XI.* & diphthongos Græci, quippe quæ ex vocalibus coalescunt conflanturque, & quàm iisdem variè antiquiores nostri sint usi, observemus ac explicemus. Præter usitatas autem nostrates, habebant & alias, quarum communissimæ subsequæ: EI, OI, OU.

§. 14. Hic priores nostri AE, Græcorum, opinor, ritu proferebant per AI. Neq; hoc factum in fine dictionis tantum legimus, sed in ipsâ fronte. Lucret. l. 1. v. 85. Triviai virginis *Iphianassai*, *Militiai* v. 29. & l. 2. *vis materiai*. Et l. V. vers. 28. --- *tripeçtor a tergemini vis geryonai*. Et aliis locis quasi infinitis. Quem æmulus postea Virgilius carminibus suis (cujus meminit & Quintil. l. 1. c. 12.) inseruit, *aurai*, VI. Æn. 747. *Aulai* III. Æn. 354. Ab initio quoq; dictionis ejusmodi antiquitatis exempla hinc inde suppetunt. *Aiternus* ap. Lucret. l. 2. q. extr. & l. 3. pr. *Aimilia*, & *Aira*, & similia occurrunt in monumentis, t. *Lips. l. de Pron. L. L. c. XI.* Quæ etiam cum aliis, ut *Quaistores* observavit *Hub. Goltzius* in Thesaur. Rei Antiquariæ, Loc. C. XXIII. p. 177. Confule & Inscriptiones Gruteriæ Lipsii.

Cæterum hinc nobis censoriam incurrunt virgulam, qui hanc in subjectis exemplis figuram plus justò frequentant, & nescio quas in eâ sive scientias sibi imaginantur, sive delicias, quibus in cassum capiuntur. Suo jam Martialis seculo graviter in hoc hominum genus, hæc verborum antiqua affectans, invecus est, ut videre licet ex ipsius l. XI. Ep. 91. v. 1. seqq. Conf. Taubm. Melod. p. 196. & in Sch. p. 154. Ubi illudit CL. V. istis, qui de industriâ in hisce & id genus aliis laureolam ex mustaceo quærunt.

§. 15. Sequitur OE, quod mutarunt quandoq; in Diphthongum

gum congenerem OI. Sic dixere Coilum pro coelum, Popm. l. i. c. 2. Apud Plautum in Menachmis proilium, & proilio, in veteribus libris scriptum animadverti. pro eo, quod nunc proelium, & praelio scriberemus; Muret l. 6. V. L. c. 4. p. m. 121. Ab quâ tamen scripturâ discedit Popma l. c. Huc Profess. Giessens. l. i. Gram. c. 2. p. 25. reducunt Troja.

§. 16. Au in o verterunt. Coda, plodo, plostrum, deborito, populom. V. Popm. l. i. de A L. c. 2. Et sic intelligitur illud Festi: *Orata* genus pisci appellatur à colore auri, quod rustici orom dicebant. ut auriculas, oriculas. Et hoc dicendi genus & in venustate Catulliana reperire est, Epgr. 22. v. 2. Ubi tamen conferendus est J. Scal. Castigg. in Catull. p. m. 18.

§. 17. Porro quâ OE & OI alternent, videndum est. *Oionem* pro Oenone Capella ingerit, t. Lips. l. i. *Oitier* pro utier Victorinus notat, t. eod. ib. Oe autem non tantum fuit loco U vocalis, sed in ætate ponebatur etiam vicem I. Ita enim expressè docet Festus: *Læbesum & Læbestatem antiqui dicebant liberum & libertatem.* V. eund. in *Pilumnæ*.

§. 18. De EU cum nihil notatu quidem dignum ac memoratu habeam, EI & OU supremam huic de Diphthongis Tractationi manum imponant. EI autem loco I longioris usi sunt. Lucil. l. 9. *Satyr. Meilitia, meile* hominum. *Mendacei furei.* V. Lips. de Pron. L. c. 11. q. extr. Sic existat in *Legibus: Sei, quei, pisceis.* Et *opeima spolia*, in Numæ Pompilii Legg. Interdum tamen EI quoq; in iis reperitur, quæ ancipitis intervalli, ut *sibei, ubei*, & quæ planè corripimus, ut *seine & quæsei.* V. Fulv. Ursin. l. i. Voss. l. i. c. 29. Lips. in de Pron. L. L. ad c. 8. Notis, p. 36. Conf. Quintil. l. i. c. 12. Pom. l. i. c. 2. De vocali autem OU, & UI, ut in *Harpua* (quod cæteroquin Harpyja solitamur scribere) V. Victorin. l. i. Lips. de Pron. c. 10. p. 42. & in Tract. de Script. Vett. Voss. l. 2. A. G. c. 2.

§. 19. Ad consonantes nunc accedo tandem aliquando, & femivocales sisto primùm atque insisto. De varietate igitur & mutatione, quæ contigit inter literam consonantem L, dicturi, occurrit illud, quod cum D mutaverit sæpius. Hinc *r. Fesso, Dacriomas pro Lacrimas Livius (Andronicus ille) sæpe posuit; item Dantia quæ lautia dici-*

dicimus. Cur autem Dactimæ, causam allegat hanc rectè Grammaticus, quod nimirum Græci appellant δάκτυλα. Conf. Becman O-rigg. p. 425. Sic Varro l. 2. de R. R. c. 3. p. 69. Insulam *Mediam*, non *Meliam*, ex adverso dixit, propter eandem familiarem veteribus commutationem τῆς I in d. V. Scal. Conject. in h. l. Popm. l. l. c. 3. Qui & clarissima Victorini verba laudat. V. & Lips. l. V. A. L. c. 3. f.

§. 20. M transire in N maximè sequentibus literis D, T, C, ac Q, Priscianus autor; l. 1. & hodieq; usq; ita obtinet. Existimat a. Popma M pro L etiam aliquando positum, producens *muginor* pro *luginor*. De hac voce legantur Nonius (*Grammaticus sanè sic satis antiquus, ut quem etiam laudet Priscianus*, Voss. l. 1. de A. G. c. 18. p. 76. & quem emolumento sibi fuisse testatur Mur. l. 4. V. L. c. 13. p. m. 87.) c. 2. p. 139. Lips. Sat. Menip. p. 10. Et Nonio antiquior Festus l. 12. Isidorus ap. Scalig. in Festum, p. m. 95. Plin. Præf. H. N. ubi citatur Varro. Ubi Gilestinus quidem, vir eruditissimo Lipsio non incognitus, l. m. sinari, quâ voce etiam usus est Philip. Carolus in suo Critico p. 6. Et ita citatur etiam ipsi augusto Nostro BUCHNERO l. 1. de Rat. Eloq. c. 2. membr. 2. alii, ut Hermol. Barbarus, *mussitamus*, habent; quod Nicol. Perottus in Correctione hujus Epistolæ approbat, & *secretò loquimur*, explicat: Casaubonus tamen *muginari* habet, & ita allegant etiam Scaliger ac Popma l. c. Sed in præsentia *non nostrum hos inter tantas componere lites*, Virg. Ecl. 3. v. 108. Quod autem Popma l. l. scribit, M & S quoq; mutare ac alternare in fine dictionum, rectè omninò scribit, & facile dederim. Nam *demum* apud Livium *demus* legi, docet Festus. Quem locum & CL. BUCHNERUS laudat, Notis in Plin. l. X. Epist. 33. p. 249. Contrà *prorsum* pro *proprus*. Ter. Eun. 2. 2. p. m. 118. V. id. Adel. 5. 3. 59. Hec 3. 1. 35. Adeatur Scal. l. 1. Lect. Auf. c. 14.

§. 21. Ad N propero, quod veteres in quibusdam vocibus omiserunt. Sic apud Festum in voce *ommentans*, legimus *advenies*, pro *adveniens*; Scaliger Castigg. in h. l. p. 121. ut *pregnas*, *infas*, *animas*. Post N cum L mutua inter se alunt officia. Glossæ Isidori; *Ningvosi garruli*, i. lingvosi. V. plura ap. Popm. l. l. Migravit etiam in M; ut in Lege illâ Numæ Pompilii: *Quojus auspicio, clase procin- & a, opeima spolia capiuntor*. V. ibi Fulv. Ursin. ad Leges & SS. C. rap.

4. Et in R quoq; degeneravit. Festus: *Strigores in Nelei Carmine pro strigosis positum invenitur.* Ubi Scaliger Cast. p. 195. Memini, inquit, *Adr. Turnebum Strigones legere. Sed non advertibat morem veterum, qui ut architectores pro architectones, ita strigores pro strigones dicebant.* V. Turneb. l. 6. Adv. c. 18. Eiusdem scripturæ mentionem quoque injicit Voss. l. 1. c. 1. A. Latini inquit, pro eo, (*γνώμων* sc. vel *γνώμη*) *N in R converso, dixere groma vel gruma.* Et hinc etiam Popma *Extrarius & extraneus, vicarius & vicaneus,* alia, eadem esse, & nihil omnimodis differre monitum ivit l. 2. de Diff. Verb. & l. 1. A. L. c. 3. p. m. 229.

§. 22. Restant ex consonantibus semivocalibus R & S. quæ etiam multimodis mutarunt invicem, ita ut nunc R ponatur loco S, nunc vice versa S vicem consonæ R obtineat. Res exemplis evadet manifestius. Festus expressè: *Compesce pro comperce dixerunt antiqui.* Fab. l. 1. c. 5. p. 28. *Ut Valesii, inquit, & Fusii in Valerios Furiosq; venerunt ita arbos, labos, vapos, clamos ac passos atatis fuerunt.* Contrà *Efit, vel escit etiam, & superescit, pro erit & supererit.* V. Lucret. l. 1. & ibi Lambin. Com. p. 91. *Popm. l. 1. c. 3. Festum, & ad eund. Scalig. & cum primis Varronem l. 6. de L. L. p. m. 70. m. & ibi rursus Scaliger. Conjectan. pag. 116. A. Augustin. Lib. de Legg. pag. 163.* Illud notandum præterea, quod S ab antiquioribus non præpositum & abjectum, sed intersertum etiam dictioni nonnunquam fuerit. Nam *Dusmoso in loco,* ait Festus, *ap. Livium significat Dumosum locum. Antiqui enim interserchant S literam, & dicebant cosmittere, & casmena pro Camena.* Pertinent huc, quæ habet Scaliger ad Festi *silicernium,* in Castigg. p. m. 187. *Cenas veteres dicebant, & poenas, pro Cenâ, pœnâ,* Ab eo *silicesnium* postea *silicernium, Casmina Carmina, Valesius Valerius & similia.* Conf. Giffenses l. 1. c. 2. p. 19. Lips. l. 2. A. L. c. 4. Qui etiam pro S poni T. docere dicit illud Ennij, *Adgrettus fari* lib. 1. A. L. c. 15. p. 17. v. Nonium c. 2. p. 179. qui *Terta* pro *tersa.* Fabium l. 1. c. 5. ubi *mentare atq; pultare.* Popm. c. 3. Sæpe etiam conjunctæ hæ duæ S & T abundabant in principio, ut *stlocus, stlis,* Videantur Probus, lib. de Lit. antiquis, Festus in voce *Stlata,* & Quintil. l. c. *Duplex item S pro X poni solitum.* v. Scal. ad Festum, Cast. p. 54.

§. 23. Has

§. 23. Has semivocales mutæ nunc excipiunt sex, quibus, ut rectè ait Vossius, carere nullatenus possumus. De mutatione: Mutabatur B in V, aut confundebatur potius cum ipsâ. Sic dixere *Manuvias*, ab Ambio, *Amyivi* & quæ sunt argutiarum ejusmodi dapes aliæ, haut satis ad Lipsij (quem l. de Pron. L. L. c. 12.) & Scaligeri (Castig. in Fest.) gustum. Quin & contrâ V pro B. ponebant. Exemplum in vobem, quod in *Pandectis* Flor. poni pro bovem, testis Voss. l. l. c. 28. Conf. Fab. l. c. & Priscian. l. 1. p. 13. Qui tamen id mirum non esse dicit, cum b quoq; in U Euphoniæ causâ converti inveniamus, ut aufero pro abfero. B etiam in F & D: ut Af & Duonum, alia, pro ab & bonum. v. Festum & Cæs. Scal. de c. LL. c. 22. C & G cum cognatæ sint literæ, jungimus, & ita unâ fidelîâ duos de- albamus parietes. Festus, in voce prodigia, quæ dicit eò ita dicta, quod prædicant futura: permutatione G literæ; Quæ, inquit, nunc Cappellatur, ab antiquis G vocabatur. V. idem in voce Orcus. Hinc Acetare dicebant, quod nunc dicimus agitare, t. eod. Sic sub- jectate, Scal. ad illum locum. Et in Lege Namæ: Acnom fœmi- nam cædito. V. Scalig. l. c. p. 86 & 200. Voss. l. l. c. 21. p. 83. Lips. de Pron. 13. p. m. 72. Ubi Macestratos, pucnandod, pro, Magistratus, pugnando; & non simplici archaïsimo, exfociont, pro effugiunt, sculpta in Duillij columna producit. Cujus columnæ partem pro- duxit l. 2. Antiq. LL. c. 14. ubi p. 44. *Illud monstrum verbi*, inquit, EX- FOCIONT quid sibi velit, Apollo rogandus est: nisi cui placet eru- ditissimi St. Pighij amici mei conjectura, qui antiquè, pro exfugi- unt scriptum judicabat. De G in C V. Scalig. in Festum p. 20 & 51. Curges, Cabinus, ap. Popmam l. l. Sic Gajus, quod aliàs Cajus est, Pandectæ Florentini exhibent. Quomodo Cin Q Vide ap. Eund. Popm. & Prisc. l. l. Borgarf. Notis in Prologos Iustini p. 83. In G & N. quoq; datur quadam communio. Sic Stagneum pro Stanneo, Plautus ap. Fest. cit. Popm. l. l. C etiam loco X positum. Sic facit pro Faxit, in XII. & Pacit in iisdem non rarer pro paxit. v. Fulv. Ur- sin. l. l. & Scal. ad Festum p. 210.

§. 24. D & T etiam sunt jugales. Quod vicinæ inter se, (ait Lips. de Pronunc. L. L. c. 14.) quodq; adsonent cur te admoneam? Ipse vides. Est passim etiam nunc in libris paulò antiquioribus, Set

& sed, Haut & Haud alternant: inq; Lapp. Quodannis, Adq;: con-
 trā, At fines, Quit pro Quid, ac talia. V. Goltzi9 Thesauro Anti-
 quariae p. 180. Vbi etiam itcirco habet, & it pro id. Alexanter & cas-
 iantra, vidit Romæ Fabius lib. i. c. 5. Conf. Popm. l. e. Scal. in Festū
 p. 51. Hic monet tamen I. C. Scaliger, meliorem fuisse priscorum ra-
 tionem, qui adq; dixerunt, & aud etiam ut illi, non aut, nos dicere
 debere, addens hanc causam: *Nam si negativa Haud, inquit, addita
 adspiratio differentie causa: sanè cetera elementa ad querendum discri-
 men non sunt mutanda, quia fortasse potius utrumq; sicciore elemento
 scribendum sit, Ant, Haut. Gracum enim fuit à v̄ra Omnis a. disjunctio
 vim obtinet negationis; lib. 1. de C. L. L. c. 22. p. 55 & 53. Distinctiō au-
 tem scribendum esse inculcat Lipsius l. 3. Var. L. c. unde ricelimo,
 Haud quidem si sequens vox incipiat à vocali, haut verò, si à con-
 sonante, secutus in eo Victorini auctoritatem, cujus verba laudan-
 tur Popmæ l. 1. de Usu. c. 3. qui item differentiam hanc sequendā
 præcipit. Cæterum Charisius Haud ab ḡdē Græco originem habe-
 re rectius asserit, & indifferenter etiam per T nihilominus scriptū
 confirmat. Illa quoq; servata est à multis differentia, ut Ad, cum esset
 prepositio, D literam: cum a. conjunctio, T acciperet: uti quosdam sed
 frigide observasse Auctor est Quintil. l. 1. c. 12. p. 54. Ubi quod sq. p. docet,
 nobis haut quaquam tacendum est, nempe Latinis veteribus D plu-
 rimis in verbis ultimam (vel ut Fulv. Ursinus Notis ad LL. Servi Tul-
 li l. in ultimā) adjectam esse. Quem locum emendavit Lipsius l. 2.
 A. L. c. 14. Quem vide. Muret. it. l. XV. V. L. c. 19. Ubi ex ipso Horatio
 ac Catullo allegat testimonia, & ejus rei exempla proponit plura.
 Cæterum eople scribendi ritu vehementer delectatus est Jos. Scal.
 Hym. Orph. ut p. 145. p. 151. 153. 157. 159. & alibi.*

§. 25. P magnam cognationem cum B habet, & sæpiculè alte-
 rum alterius vicem subit. Ipse Goltzius l. c. *P aliquando ponitur loco
 B. ut ap̄sens pro absens, ap̄solutum, opsides, optinuit, pleps.* Scriptio
 hæc placet Lipsio in Tract. de Orthographiâ, & Fabio l. i. c. 12. Quos
 contrā disputat CL. Dilherrus Notis ad Orthographiam Lips. p. m.
 125 sqq. Exempla a. istius scripturæ alia videre est in de Pron. L.
 L. c. 12. p. 56. P etiam inferebant, ut in Hiemps. V. Var. l. 5. de L. L.
 & Dilh. p. 94.

§. 26. Ad vocalem Y & reliqua Elementorum propero; nam
 sergam tandem aliquando videre amat animus. Istam a. Y Roma-
 na

ex Or. Et Hætiã omninõ literam esse, summè contendit Beeman. in Scheidialm. Philol. p. 32. sqq. Veteres Græcorum quomodo adspirationem notã H signarint, V. Athenæ. l. 9. c. 19. & Beem. l. c. Pro adspiratione Latinis Digamma fuit, ut Jirus, pro, Hircus. Sic Jelena, Jædus. De hæc cæterisq; scribendi rationibus cum dicere pluria prohibeamur, manum de tabula. Interim. V. Priscian. l. 1. Fab. l. 1. c. 12. Voss. l. 1. c. 15. Lips. de Pron. L. L. c. 12. Popm. l. de Usu L. L. c. 3. Scallig. in de Caus. l. 1.

§. 28. Atq; hæc de jucundissimã hæc materiã, eademq; difficillimã etiã. Agnoscer aquus Lector, sed & speramus ignoscet, benè multa à nobis fuisse præterita, multa etiam nos fugisse in tantã rerum varietate ac ubertate. Quam sciat omninõ in causa fuisse, nec minus librorum defectum plurium, & temporis, quod & aliis mihi destinandum fuit operis, & hujus chartæ valdè angustam angustiam. Hinc fudimus potius ista omnia, quàm scripsimus. Quid quod *Nemo reprehensus, qui è se gere ad spicilegium reliquit stipulam;* quod rectè monet Varro l. VI. de L. L. p. 83. extr. Ad summam: Non aliam, quam veniæ, quæ mihi sufficit, quæso ac magnoperè oro omnes eruditos, gloriam. *Si quid desit operi, supplet ætas: & si qua dicta sunt juveniliter, pro indole accipiuntur:* Quintil.

l. XII. c. 6. m. ILICET.

GLORIA TIBI DOMINE!

Ad

Ornatiss. Respondentem.

* Terentianus Maurus.

Dum quid littera, quid duæ,
Aut plures sibi Syllabæ
Junctæ conficiant; quibus
Decurrant pedibus metra,
Quærit, præcipit, explicat;
Fronte exile negotium,
Et dignum pueris putes;
Aggressis labor arduus,
Nec tractabile pondus est,

Vates * Grammaticus canit.
Cum POMARIE eadem patres,
Præfari tibi fas idem
Et jus esse putes licet;
Nec te nec pudeat sequi.
Quamvis in tenui labor
Talis sumitur; attamen
Ingens consequitur decus,
Cui Musæ benè riserint.

AUG. BUCHNERUS.

01 A 6640

ULB Halle 3
003 108 309

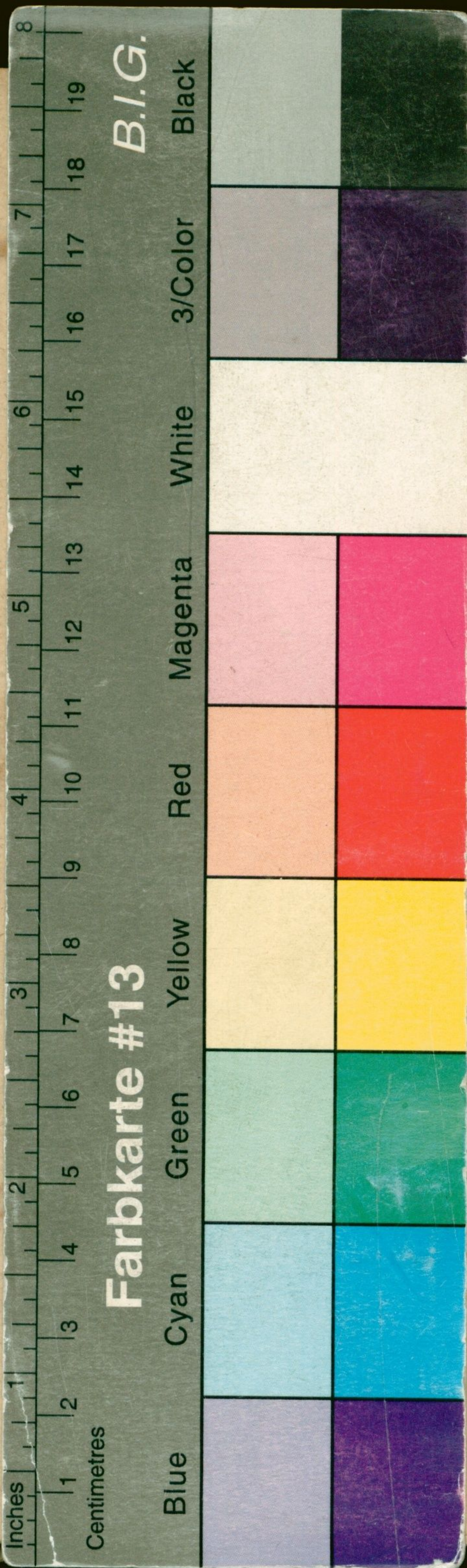

Sb.

VD 17

59

PRINCIPE,
 DE
 IO SCRI-
 GENERE
 PHILOGICA.
 NAM
 CIS ALBIM
 V. M. VIIbr.
 ÆSIDE
 E POMARIO,
 OPHICI ADJUNCTO,
 O GERMANO,
 DITORUM EXAMINI
 TIT
 RUS POMARIUS
 IENSIS SILESIUS,
 RESPONDENS.
 O MINORI, HORIS
 RIDIANIS.
 BERGÆ
 CAELIS Bende.
 R. ∞ 15 CL.